

Otsime ja tunnustame ilusaid kodusid ning huvitavalt kujundatud aedu

Lüganuse Vallavalitsus kuulutab välja heakorrakonkursi Lüganuse valla Kaunis Kodu 2023. Heakorrakonkursi eesmärgiks on innustada omanikke korraldama ja kujundama oma kinnistuid. Kutsume üles märkama kauneid ja omapäraseid koduaedu ning nendest teada andma.

Kaunistest kodudest saab teada anda 12. juunini e-posti aadressil viivian.pall@lyganuse.ee.

Kirja tuleb panna kauni kodu täpne aadress, võimalusel ka pererahva nimi ja ühe pereliikme telefoninumber või meiliaadress. Kõikide objektide omanikud peaksid teadma, et nad osalevad konkursil ning olema sellega ka nõus.

Vallas on palju heakorrastatud ja kaunitult kujundatud koduaedu, andke nendest teada!

LVL

Lüganuse valla Kaunis Kodu 2022 tunnustatud kodu. Foto: Viivian Päll.

HUVITAV

Tähistame Kiviõli linna päeva

27. mail tähistame Kiviõli linna päeva, mis algab hommikupoolikul väga sportlikult. Kaasa elada saab Kiviõli Arenal toimuva Eesti jalgpalli liidu korraldatud jalgpalliliiga U14 võistlusele, kus vastamisi lähevad KIVIÕLI FC ALLIANCE (10) - JÕHVI FC PHOENIX JA JK NOOVA ÜM (10).

Samuti saab osaleda Kiviõli I keskkooli hoovis toimival tänavakorvpalli võistlusel 3x3 ja külastada Keskpuiesteel toimuvat laata. Päeva avame kell 14 Kiviõli kiigeplatsil galakontserdiga, kus esinejateks on valla erinevate asutuste laste ja eakate kollektiivid. Päeva juhib Erkki Sarapuu, kes on tuntud saate- ja õhtujuht. Pakume kuulamiseks nii Gennadi Butuzovi nimelise segakoori kui ka vokaalstudio Otrada imeliselt kõlavaid kontserte. Õunapuuaias toimuvad päeva jooksul aeroobika- ja joogatunnid, näha saab ka koerte show'd. Avatud on keskaja mängude, käsitöö- ja toithustusala ning atraktsioonid lastele. Muusikaliisi elamusi pakuvad Duo Aare ja Ale, peaesinejaks on Tanja Mihhailova-Saar koos tantsutüdrukutega. Õhtu lõpetab ansambel Cantare, kelle muusika saatel saab jalga keerutada ning pidu mõnusalt lõpetada.

Pange sündmuse kuupäev kirja ja vaim valmis, et veeta koos üks mõnus päev!

Virje Härma

Lüganuse Kultuurikeskuse juhataja

LÜGANUSE KIRIKUS
ALGUSEGA KELL 14.00

Emadepäeva
13.05.2023

KONTSERT

JUMALATEENISTUS

Elina Nechayeva
sopran

Auli Teppo
klaver

Andrei Bogach
tenor

27. mail
Kiviõli Kiigeplatsil

KIVIÕLI LINNA PÄEVA
PIDUSTUSED

Päeva juhib Erkki Sarapuu
Päevakava

10.00 KEVADLAAT

14.00 AVAMINE
14.15 Galakontsert
Esinevad Kiviõli linna lapsed.
Kiviõli Lasteaed Kannike, Kiviõli I Keskkool,
Kiviõli Vene Kool, Kiviõli Kunstide Kool,
Kiviõli Rahvamaja isetegevuskollektiivid

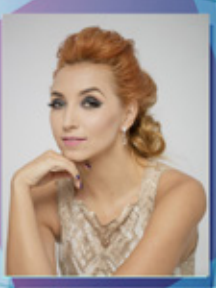
15.00 G. Butuzovi nim. segakoor
15.30 Vokaalstudio Otrada

ÕHTUNE KAVA
17.00 Duo Aare&Ale
19.00 Tatjana Mihhailova

SPORT
11.00 Tänavakorvpall 3x3,
Kiviõli I Keskkooli hoovis
12.00 Jalgpall U14 LIIGA PÕHI/IDA.
Kiviõli Arenal.
Kiviõli FC Alliance, Jõhvi FC Phoenix ja
JK Noova ÜM 10

Töötab käsitöö- ning keskaja mängude ala
Avatud toithustusala ja atraktsioonid lastele

ÕUNAPUU AED
16.00 Aeroobikatund.
Juhendaja Galina Nikolajeva.
16.45 Joogatund.
Juhendaja Aljona Zemljak.
17.45 Koerte Show

21.30 - 00.00
Tantsuks mängib
CANTARE

TERE TULEMAST KIVIÕLI LINNA PÄEVALE!

Lügänuuse Vallavolikogu esimees Dmitri Dmitrijev võtab vallakodanikke vastu reedel, 12. mail 2023 kella 12.00-15.00 Lügänuuse vallamaja saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli).

TEATED

ERRA JÄÄTMEJAAM

Avatud: T - R 9.00-15.00, L 9.00 -17.00

Jäätmejaam teenindab eraisikutest kliente, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Lügänuuse vallas.

Erra jäätmejaamas võetakse vastu:

- paber ja kartong;
- klaaspakendid, segapakendid;
- lehtklaas;
- reostunud pakendid;
- värvi- ja lahustijäägid, kemikaalid;
- luminescentslambid, elavhõbedajäätmed;
- akud, patareid;
- ravimijäägid, süstlad;
- vanaelektroonika;
- vanarehvid, õlifiltrid, vanaõli;
- asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid, sh eterniit.

Pindala- ja MAK loomatoetuste taotlemine

Pindalatoetuste ja MAK loomatoetuste taotlemine läbi e-PRIA perioodil 10.05-15.06. Ida-Virumaal juhendab konsulent Kaie Ilves, tel +372 56 927 554, kaieilves@gmail.com, Lügänuuse alevik, Kiviõli tee 8 (vana vallamaja).

Broneeri aeg varakult, sest vastuvõtt toimub ainult eelregistreerimise alusel. Juhendamine on 2 tundi tasuta, kaasa võtta kehtiv ID-kaart koos paroolidega.

Enampakkumine oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee)

Lügänuuse Vallavalitsus korraldab vallavara võõrandamise avaliku enampakkumise teel oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee) alljärgnevale valla varale:

Keskpuiestee 32-8, Kiviõli linn, Lügänuuse vald, katastritunnus 30901:010:0023, kinnistu number 1714308, suurus 62,0 m², alghind 3200 eurot.

Võidu tn 6-58, Kiviõli linn, Lügänuuse vald, katastritunnus 30901:008:0004, kinnistu number 1600708, suurus 48,3 m², alghind 7000 eurot.

Soo tn 5-8, Kiviõli linn, Lügänuuse vald, katastritunnus 30901:010:0038, kinnistu number 2941008, suurus 64,0 m², alghind 3200 eurot.

Uus tn 5-12, Kiviõli linn, Lügänuuse vald, katastritunnus 30901:010:0028, kinnistu nr 2841608, suurus 44,0 m², alghind 3200 eurot.

Soo tn 18-16, Kiviõli linn, Lügänuuse vald, katastritunnus 30901:008:0022, kinnistu nr 2080408, suurus 61,3 m², alghind 3300 eurot.

Võõrandamine toimub elektroonilise oksjonina oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee).

Vara müügitingimused on nähtavad [Osta.ee](https://osta.ee) keskkonnas.

Bussireisid Lügänuuse kalmistule igal pühapäeval

Perioodil 7. mai – 1. oktoober 2023, kokku 22 reisi.

Marsruut 1: Kiviõli-Lügänuuse kalmistu-Kiviõli.

Väljumine: kell 9.30 Varinurme, Jaama tn, Kuuse peatus, Uus 2 (lillepood), Viru 9, Lügänuuse kalmistu.

Buss hakkab kalmistult tagasi sõitma kell 12.00 ning läbib samad peatused.

Marsruut 2: Küttejõu-Maidla-Savala-Püssi-Lügänuuse kalmistu.

Väljumine: kell 10.30 Küttejõu (pood), Graniidi tn, Vana sillaotsa, Maidla kool, 10.45 Savala bussipeatus, 10.55 Püssi bussipeatus, Lügänuuse bussipeatus, Lügänuuse kalmistu.

Buss hakkab kalmistult tagasi sõitma kell 13.00 ning läbib samad peatused.

Piletiinfo vastavalt Lügänuuse LVK 07.06.2018 määrusele 23: tasuta. Sõidud tasub Lügänuuse vald.

Väljaandja
Lügänuuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20, Kiviõli linn,
Lügänuuse vald

Kujundus
MK Meedia OÜ
info@mkmeedia.ee

Toimetaja
Viivian Päll
Tel 512 4398,
viivian.pall@lyganuse.ee

Trükk
Printall AS
printall@printall.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.
Ajalehte saab lugeda
www.lyganuse.ee/lyganuse-vallaleht

Naiskodukaitse Lügänuuse jaoskonna tegemised

Eelmisel aastal liitus meie jaoskonnaga kaheksa uut liiget. Seoses elukorralduste muutusega arvasime sel aastal välja viis liiget. Hetkel on Lügänuuse jaoskonnas 43 naist.

Igal aastal valitakse ringkonna aktiivsed tegijad. 2022. aastal sai aasta õppija tiitli Eha Pau, kes läbis poole aastaga kõik kohustuslikud viis baasväljaõpet. Aasta üllataja tiitli sai Inga Kütt, kes võttis südameasjaks elanikkonnale ohutushoiualaste koolituste tegemise. Mõlemad on Lügänuuse jaoskonnast. Iga meie liige saab anda oma jõukohase ja võimalustele vastava panuse nii jaoskonna, ringkonna kui ka kogu organisatsiooni tegevusse.

Märtsis toimus jaoskonna üldkoosolek. Senisel jaoskonna esinisel Ave Paavol lõppes ametiaeg ning jaoskonda valiti juhtima pikaajaline naiskodukaitse liige Inga Kütt. Jaoskonna aseesinaisena jätkab Anna-Liisa Roosild, kes elab küll Tallinnas, aga aitab tegevusele kaasa teemadega, mida saab distantsilt teha. Jaoskonna juhatusest palus end välja arvata Juta Vinni, kuna tema fookuses on hetkel pisipoeg. Uueks juhatuse liikmeks valiti Eha Pau. Juhatuse liikmetena jätkavad Liivi Kingu ja Ave Paavo.

Naiskodukaitse üheks põhiväärtuseks on turvalisus – aidata oma tegevuse ja hoiakutega kaasa turvalisema elukeskkonna loomisele. Naised, olete oodatud meiega liituma!

Naiskodukaitse Lügänuuse jaoskond

Kuidas süüdata tuld Foto: Ave Paavo

Lügänuuse valla üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemused

Lügänuuse Vallavalitsus korraldas üldplaneeringu planeerimiseaduse § 87 kohase avaliku väljapaneku 23.01–26.02.2023. Avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 4.04.2023 Maidla rahvamajas, 5.04.2023 Kiviõli kunstide koolis ja Lügänuuse rahvamajas.

Avaliku väljapaneku jooksul laekus ettepanekuid 33-lt osapoolelt. Nendest 24 kirja sisaldas ettepanekuid tuuleenergeetika teema täpsustamiseks. Avaliku väljapaneku ja arutelude jooksul enam kajastamist ja tähelepanu leidnud teemad:

- määrata täiendavalt taastuvenergeetika, elamu- ja ärirama juhtotstarbega maakasutust;

- täpsustada rohelise võrgustiku piire;
- planeerida tee, mis ühendaks Kiviõli linnas Soo tänava Aasa tänavaga või pikendaks Soo tänava Vabaduse tänavani;
- kajastada üldplaneeringu alternatiivide asemel ainult ehitusgeoloogilise uuringu alusel välja valitud Püssi-Kohtla jaamavahe raudtee trassi õgvendamise varianti;
- arvestada uuenenud maapõueseaduse sätetega;
- anda suuremad võimalused tuule- ja päikesenergia arendamiseks, sh leevendada tingimusi: lubada päikeseparkide rajamist ka väärtuslikule põllumajandusmaale; lubada tuuleparke elamutele lähemale kui 1 km; loobuda

detaillplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustusest; arvestada tuuleparkide kavandamisel oktoobris 2022 valminud üle-eestilise maismaalinnustiku analüüsi tulemustega jm.

Lügänuuse Vallavalitsus kaalub kõiki esitatud ettepanekuid ning asjakohasel juhul viib planeeringulahendusse vastavad täiendused. Üldplaneering koos avalikul väljapanekul esitatud kirjalike arvamustega, mida planeeringu koostamisel ei arvestatud, esitatakse pärast täiendamist Rahandusministeeriumile heakskiidu menetlemiseks.

Lügänuuse Vallavalitsus

Kevad on koristusaeg

Kevad on käes, hing ihkab õue päikese kätte ning kevadised koristustööd on juba hoo sisse saanud.

HEAKORRAST

Lügänuuse vallas kehtivate heakorraeskirjade ülesanne on tagada valla heakord ja puhtus. Kevade tulekuga on kõigil kinnistu ja ehitise omanikel vastavalt eeskirjadele kohustus hoida korras oma kinnistu, tagada vastavalt tänavahoone ja korterite numeratsioonile õige numbrimärgi olemasolu hoone tänavapoolsel seinal või kinnistu piiridel, tagada prügi regulaarne ära vedu.

Kinnistuomanik on kohustatud hoidma korras aastaringelt kinnistu ja sellega külgneva puhastusala, mis teede- ja tänaväärsetel kruntidel ulatub krundi laiusest sõiduteeni. See tähendab, et kinnistuomanik on kohustatud tagama oma aiataguse korrasoleku, pügama heki ning korraldama puukoste kärpimist, mis kasvavad väljapoole kinnistu piire ning võivad takistada jalakäija või sõiduki liiklemist.

Juhime ehitise omanike tähelepanu asjaolule, et kui omanik alaliselt ei ela antud ehitises ega kasuta seda muul otstarbel, peab sulgema kõik aknad ja ukSED ning tagama võõraste sissepääsu.

Valla territooriumil on keelatud risustada ja reostada, lõhkuda, kahjustada, määrada, rikkuda

ja kasutada mittesihipäraselt valla vara, haljassalasid, taimi, teekatteid, pargiinventari, prügi-kaste, ehitisi, valgusteid jms.

KULU PÕLETAMISEST JA LÖKKE TEGEMISEST

Elanikel on kulupõletamine aastaringelt keelatud. Hooletusega põlengu tekitaja vastutab ohutuse nõuete rikkumise ning õnnetuse tagajärgede eest.

Paneme vallaelanikele südamele, et lõkke tegemisega metsas, maastikul kui ka koduaias tuleb tuleohutlikul ajal olla väga ettevaatlik ning järgida tuleohutuse nõudeid. Lõkkes võib põletada oksid selleks ettenähtud kohas naabreid mitte häirival viisil, jälgides tuule suunda ja tugevust ning teisi häirivat lõhna. Tuld võib teha vaid vaikse tuulega ja tähelepanelikult jälgida, et sädemed ei lendaks põlevmaterjalidele. Lõkkekoht tuleb valida ohutusse kaugusesse hoonest, puuriitadest ja metsast. Lahtist tuld ei jäeta kunagi järelevalveta, sel lastakse lõpuni põleda, kustutatakse veega või summutatakse näiteks liivaga. Oluline on jälgida, et lõkkest ei saaks alguse kulupõleng.

JÄÄTMETE PÕLETAMISEST

Jäätmete põletamise probleemiga puutume üsna sageli kokku. Inimeste seas levib iganenud ja väär arusaam, et jäätmeid võib põletada. Ilmselt

aastakümneid tagasi võiski, sest jäätmed olid siis teisest materjalist. Veel mõnikümend aastat tagasi pakiti näiteks vorst paberisse, praegu aga kasutatakse valdavalt plastpakendeid. Tavalised juhtumid sagenevad just kevadel ja suvel, kui võetakse ette suurpuhastused majas, kõrvalhoonetes või aias. Äraviskamisele lähuvad vanad mööbliesemed, riided, jalanõud, rehvid, ehitusjäätmed, värvipurgid ja muu kasutuks muutunud kraam. Leitakse, et kõige lihtsam on kogunenud risu ja rämps lõkkesse visata.

Küttekolletes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit või pappi. Mõnikord kasutatakse lõkkes põletamist ka kulude vähendamise viisina. Majapidamises tellitakse kõige väiksem prügikonteiner või väidetakse, et majapidamist üldse ei kasutata. Tekkinud jäätmed, mis prügikasti ära ei mahu või mida kuskile panna ei ole, põletatakse lõkkes. Selline käitumine on vale.

Kutsume elanikke rohkem heakorraeskirju järgima ja neist lugu pidama. Heakorraeskirja on võimalik lugeda Lügänuuse valla veebilehelt <https://www.lyganuse.ee/et/eeskirjad-ja-korrad4> või <https://www.riigiteataja.ee/akt/423122020023>.

Hoia enda ja teiste inimeste tervist!

Lügänuuse Vallavalitsus

Hajaasustuse programmi 2023. aasta taotlusvooru vahekokkuvõte

Lügänuuse vallas esitati sel aastal tähtjaks 21 taotlust. Neist 7 projekti esitati majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamiseks ja 14 projekti elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamiseks. Investeeringute kogumahtu kõigi 21 taotluse peale kokku on kavandatud teha umbes 157 tuhat eurot. Taotletav summa on 104 tuhat eurot, millest poole kannab kohalik omavalitsus ja poole riik.

Mai alguseks vaatab komisjon üle kõik taotlused. Kui on küsimusi või taotluses puuduseid, siis neist antakse taotlejale teada koos täiendava tähtjaga puuduste kõrvaldamiseks. Viime läbi

paikvaatluse ja tuleme 9. mail iga taotleja juurde kohapeale vaatama, millises seisundis on objekt praegu ning teeme pildid. Taotlejatega leppime eelnevalt küllaskäigu kellaaajaliselt kokku.

Head taotlejad, kes te ootate otsuseid. Vastavalt meetme määrusele peab vallavalitsuse otsus olema tehtud 60 tööpäeva jooksul ehk hiljemalt 29. juuniks. Otsuste viibimise tingib eelkõige määruse nõue, et KOV-id peavad enne otsustamist ootama ära riigipoolse rahastuse summad. Tavaliselt on see info meile tulnudki alles juunikuus. Ettevalmistavaid tegevusi võite hakata omal vastutusel tegema, kes taotlejatest

planeerib tegevused ellu viia ka ilma toetuseta ja soovib juba sel aastal tööd ära teha. Kellel on vaja suurkaevu asukoha kooskõlastust taotleda, projekteerimistööid tellida ja ehitusluba taotleda, tasub oma riske kaaluda ja need tööd ka varem ette võtta, kuna protsessid võtavad kõik aega. Aga võib ka oodata ning kui toetusleping on sõlmitud, siis alustada. Kui tuleb positiivne rahastusotsus, antakse ettevalmistavateks tegevusteks kuni neli kuud aega.

Anu Horn

Hajaasustuse programmi projektijuh

Fotonäitus „Igaühe vald“

14. aprillil avati Kiviõli I Keskkooli galeriis fotonäitus, mis valmis 8. klassi õpilaste Lo-ta-Liisa Kivipalu ja Mirell Kannimäe loovtöö raames.

Näitus on eriline, sest pildid on tehtud analoogkaameraga Sme-na-2, mis on pärit 1953. aastast. Töö eesmärk oli proovida, kuidas vanasti fotosid tehti. Juhendaja Kristi Markovi sõnul, lisab tööle väärtust võimalus võtta aeg maha. Kui kaameras on filmirull 36 kaardiga, siis peab tegema valikuid ja otsuseid, mida ja kuidas pildistada. Selliselt pilte tehes, saab võtta tormaks argielus tempo maha ja süveneda ning mõtestada enda ümber toimuvat.

Näitus on avatud ka kogukonnale, ootame külastajaid argipäeval kella 15.00 - 18.00.

Helena Paist
KIK huvijuh

Foto: KIK

Suurjäätmete üleandmine ja äravedu

Lüganuse Vallavalitsusel on rõõm teatada, et suurjäätmed on meie vallas hõlmatud korraldatud jäätmeveoga. Valla elanikud ei pea ootama viimastel aastatel kevadiseks traditsiooniks kujunenud suurjäätmete konteinerite paigaldust valla erinevatesse piirkondadesse. Suurjäätmete äravedu toimub aastaringselt kaks korda kuus ning need viiakse ära Teie koduvärra eest. Korraldatud jäätmeveo partneriks on meie vallas AS Ragn-Sells, kellele tuleks esitada suurjäätmete äraveo tellimus. Tellimust saab esitada e-postile: tellimus@ragnsells.ee või

klienditoe telefonile: 60 60 439. Kortermaja elanikel on vaja informeerida korteriühistu esimeest, kes saab jäätmevedajaga kokku leppida, millal suurjäätmed ära viiakse ning Teid sellest informeerida. Kui aga elate eramajas ja Teil on leping AS-ga Ragn Sells, siis saate esitada tellimuse otse nende klienditeenindusele. Tellimust esitades öelge kindlasti suurjäätmete kogus, klienditeenindus annab Teile infot, millal korjering toimub ning selleks ajaks saate suurjäätmed välja viia. Teenus on mugav ning soodne.

Korjering toimub kaks korda kuus ning jäätmete äraveo maksumus on 0,01 eur/m3.

SUURJÄÄTMED ON:

- mööbliesemed ja nende osad (nt diivan, laud, riitl jne);
- vaibad, muud põrandakatted;
- madratsid;
- kardinad ja kardinapuud;
- suured lillepotid;
- riidenagid;
- peeglid;
- spordivahendis;
- jalgrattad;
- katkised suusad ja kelgud;
- lapsevankrid;

- plastikust jõulukuused.

SUURJÄÄTMED EI OLE:

- ehitus- ja remondijäätmed (nt WC-pott, valam, vann, ukse, tapet, värvirullid);
- ohtlikud jäätmed (nt tühjad värvipurgid, eterniit);
- probleemtooted (nt romusõidukite varuosad, rehvid;
- vanametall;
- elektri- ja elektroonikaseadmed (nt pesumasin, teler, külmik, pliit);
- muud tootjavastutusega hõlmatud jäätmed.

Arno Paikles
Keskkonnanoõunik

Ettevaatust karulaugu ja rabarberi korjamisel

Kevade saabudes tundub ahvatlev ära süüa kõik roheline, mis maast võrsub. Karulaugulehed ja noored rabarberivarred on tõeliselt vitamiinirikad, kuid teadmatuse korral võib endale liiga teha, mis päädib mürgistusega.

Eestlased on selles mõttes uni-kaalne rahvas – nagu midagi nina mullast välja pistab, siis see üles korjatakse ja blenderisse pannakse. Mürgistusteabekeskuse poolt tahame inimestele meelde tuletada, et mitte kõik taimed ei ole ohutud ja tasub kodus eelnevalt uurida, kas teadmised enne korjele minekut on ikka piisavad. Näiteks - kas te oskate teha vahet sügisli-
lel, karulaugul ja piibelehel?

Kuigi enamasti ei ole Eestis nt mürgise taima maitsmine ja mõne mürgisema marja söömine siiski tervisele ohtlik, võivad paljud ohutuna tuntud taimed valesti tarvita-tuna osutada haiglasõitu vajavaks. Näiteks muidu söödava rabarberi puhul on laste surmajuhtumeid

mujal maailmas esinenud rabarberi lehtede suures koguses söömisest. Tänapäeval on efektiivne ennetus-töö küll lastel taolised õnnetused ära hoidnud, ent tervisekahjustused täiskasvanutel on ja sealhulgas ka Eestis jätkuvalt alles. Rabarberi värske lehtede terviseohtlikkus tuleneb neis sisalduvatest antraki-noonidest. Lisaks põhjustab rabar-beri lehe (ning ka puitunud varte) söömine tervisekahjustusi taimes sisalduvate oksaalhapete tõttu. Samal moel võivad suures koguses sööduna tervisele ohtu põhjustada ka hapuoblikad ja jäneseakapsas.

Varakevadel tärkavad karulaugu lehed on pea äravahetamiseni sarnased mitmete kevadel tärkavate lilledel nagu piibelehe ja sügisli-
le lehtedega. Nii võib juhtuda, et pahaaimamatult korjatakse karu-laugu pähe hoopis mürgiste lilled lehti. Piibelehe söömisest tekib ebamugav seedetraktiärritus pi-kaks ajaks ning sügislille mürgis-tus lõpeb lausa haiglas.

Õnneks on karulaugul eriline

omadus – see lõhnab küüslaugu (või ka sibula) järele. Selleks, et lõhn paremini esile tuleks, tuleb lehte sõrmede vahel mudida. Kuna karulaugu läheduses kasvavad sa-geli mürgised lilled, mistõttu või-vad ka kõige hoolsamal korjajal lehed segamini minna. Vaid kõiki lehti kontrollides saab olla kindel, et tegemist on õige asjaga.

Tähelepanelik tuleb olla ka rabarberiga. Kevadised värsked rabarberi varred on tõeliselt maits-vad ja vitamiinirikad, mistõttu leiavad need kasutust erinevates toitudes. Vahel kiputakse ära unu-sutama, et rabarberist sobivad söö-miseks ainult noored varred. Nii on näiteks smuutit tehes ära kasu-tatud ka rabarberi lehed ja niimoo-di endale liiga tehtud.

Rabarberi lehed ja vanad varred sisaldavad mürgiseid aineid, mis-tõttu võib neid tarvitades tekkida kiire vajadus haiglaravi järele ja esmaabiks on vajalik kuni 200 ak-tiivsõe tableti neelamine.

Kuidas end mürgistuse või sel-

le kahtluse korral aidada? Salvesta juba praegu nii enda kui ka oma lähedaste telefoni mürgistusinfoliini number 16662, millele saab helis-tada ööpäevaringselt ja anonüüm-selt. Kodus võiks varuks olla 200 aktiivsõetabletti, mida infoliini juhise järgi vajaduse korral võtta.

Esmaabi taimemürgistuste korral: puhasta suu taimeosadest ja loputa veega. Kindlasti ei tohi kannatanut oksendada ajada, see teeb rohkem kahju kui head ning ole ka efektiivne. Kui taimeosa on alla neelatud, anna kannatanule väikeste lonksude kaupa vett juua. Võimalusel tee kindlaks, millise taimega oli tegemist ja hinda võimalikku alla neelatud kogust. Helista mürgistusinfoliinile 16662 ja järgi saadud juhiseid.

Mürgistuse kahtluse korral ära oota sümptomite ilmnemist, vaid helista julgelt mürgistusinfoliinile. Meie õed aitavad hea meelega.

Mare Oder
mürgistusteabekeskuse juht

Kogukonnad saavad alates 1. maist taas lihtsustatud korras toetust taotleda

MTÜ Virumaa Koostöökogu (VIKO) jätkab ühisprojektiga TUGE-VAD KOGUKONNAD. Projekti peamiseks eesmärgiks on rakendada vihmavarjuprojekti ideed ning tagada piirkonnas tugevad kogukonnad erinevate kaasavate sündmuste ja tegevuste läbiviimise toetamisega. Mis on vihmavarjuprojekt? Vihmavari koondab piltlikult enda alla mitu väikest tegijat. MTÜ-del ja SA-del on võimalik lihtsustatud korras esitada kuni 4995 euro suurune taotlus VIKO-le oma tegevuste elluviimiseks. Abikõlblikud on piirkonnaülest ja kogukonda kaasavate sündmuste, erinevate laagrite, Eesti siseste õppereiside, töötubade, etenduste või laatade korraldamine. Samuti koolituste või õppepäevade korraldamine teadlikkuse ja ettevõtlikkuse kasvatamiseks. Investeeringud põhivarasse pole lubatud. Taotleja peab ise panustama projekti tegevustesse 10%-lise rahalise omaosaluse. MTÜ esitab kuldokumendid ja -aruanded PRIA asemel VIKO-le. Ühisprojekt TUGE-VAD KOGUKONNAD kestab kuni 2024. aasta juunikuuni.

Veebruaris alustasid oma tegevustega 1. taotlusvoorus toetust saanud 5 MTÜ-d. Kogukondades toimuvad erinevad üritused, mille kohta on info alati olemas VIKO veebis ning taotlejate endi avalikes infokanalites. Üritused on suunatud nii ainult noortele kui ka peredele ja kogukondadele. Ikka selleks, et kogukondi lähendada, edendada ühiseid tegevusi ja nende toel saada tugevamaks ja targemaks.

Hea uudis on see, et 1. mail avame ühisprojekti TUGE-VAD KOGUKONNAD 2. taotlusvooru! Avanevas 2. voorus esitatavad projektid peavad olema ellu viidud 7 kuu jooksul – perioodil 01.08.2023-28.02.2024 a. Projektidele on sel korral jagada kuni 18 155 eurot.

Head huvilised, kes seda uudist loevad ja tunnevad, et just see on midagi teile. Infopäeva taotlejatele me ei tee, nõustame telefonitsi ja individuaalselt ning VIKO kodulehel on olemas projekti tutvustav esitus. Taotlusvoor 2 on avatud alates 1. kuni 14. maini! Taotlused tuleb saata info@viko.ee. Taotlusvormid on kättesaadavad Virumaa Koostöökogu kodulehel <https://www.viko.ee/> ja jooksev info samuti FB lehel Virumaa Koostöökogu.

Helista meile või kirjuta kiri!

Anu Horn, projektispetsialist anu.horn@viko.ee

Lüganuse vallas on märgistatud kolm avalikku varjumiskohta

Päästeamet tähistab koostöö kohalike omavalitsustega avalikud varjumiskohad rahvusvahelise tsiviilkaitses märgistega. Avalikud varjumiskohad on mõeldud ohu korral kõigile abivajajatele ning need on tähistatud sinist kolmnurka kujutava tsiviilkaitses märgiga.

LÜGANUSE VALLAS ON MÄRGISTATUD KOLM AVALIKKU VARJUMISKOHTA:

- Kiviõli I Keskkool (Viru tn 14, Kiviõli linn);
- Kiviõli Kunstide Kool (Vabaduse pst 6, Kiviõli linn);
- Lüganuse Kool (Kiviõli tee 25, Lüganuse alevik).

Varjumine on vajalik õhurünnaku korral, aga ka näiteks lahingutegevuse korral linnas/tiieasustusalal või radioaktiivse saaste või keemilise aine levimise korral.

Avalikuks varjumiskohaks eelkõige rünnaku või radioaktiivse saaste korral hoone, rajatis või osa sellest, mis asub maa all, on raudbetoonist ja ilma akendeta (nagu näiteks maa-alused parklad, tunnelid). Ohu korral püsi siseruumides ning jää sinna ohu möödumiseni.

Avalikuks varjumiskohaks sobib maa all asuv akendeta hoone, näiteks maa-alune parkla või tunnel.

Ohu olukorras järgi kõiki ametkondade poolt antavaid juhiseid.

Eesti avalike varjumiskohtade nimekiri: <https://www.rescue.ee/et/juhend/avalikud-varjumiskohad>.

Soodustusuksid laagritesse

Lüganuse Vallavalitsus pakub Lüganuse valla vähekindlustatud perede lastele soodustusuksid järgmistesse laagritesse:

* 15.07–21.07.2023 – Remniku noortelaager, eesti/vene keel, 7-14 aastat, 17 kohta, 207.20€ (voodipesuga +8€), (<https://lastelaagrid.eu/noortelaagrid/remniku-laager/>).

* 02.08–09.08.2023 – Viiking noortelaager, vene keel, 7-17 aastat, 17 kohta, 200€ (<https://viiking.info/>).

NB! Vajadusel saab taotleda kohamaksu kompensatsiooni.

Transport on korraldatud Lüganuse vallavalitsuse poolt.

Avaldusi ja taotlusi saab esitada kuni 16.06.2023:

Lüganuse vallavalitsuses, Keskpuiestee 20, Kiviõli;

E-postil aadressile: julia.razaurrehman@lyganuse.ee

taotlus: <https://www.lyganuse.ee/taotluste-vormid>.

Lisainfo: +372 5307 2787

Foto: KIK

Hollandi koolijuhid külas Kiviõli I Keskkoolis

Märtsi lõpus külastas meie kooli 23 koolijuhti Hollandist, kes visiidil Eestisse tutvusid Kiviõli I Keskkooli õppetööga ning lisaks meie koolile külastati ka Tallinna Inglise Kolledžit. Väliskülastajad olid pikemal õppekäigul põhjamaadesse – lisaks Eesti koolidele viis õppekäik neid Rootsi ning Soome koolidesse. Koolijuhid soovisid näha, milliseid strateegiaid kasutatakse meie koolis õpilaste arendamisel, kuidas juhendatakse erinevates õppegruppides õpilasi ning toetatakse erivajadusi ja tehakse koostööd.

Külastajad võtsid tervituskontserdiga vastu meie suurepäraseid lastekoori ja võimlemisrühma õpilased ning kandleansambel.

8. klassi õpilased viisid läbi ekskursiooni koolimajas ja tutvustasid külastajatele kooli ajalugu ning 11. klassi õpilased osalesid koos õpetaja Valentina paneeldiskussioonil, kus arutati õppimise, õpetamise ja kooli väärtuste üle.

Külastajatele meeldis meie koolis vahetu suhtlemine õpilastega, avatud suhtlemine, kooli väärtused ning talendid. Külastajad meeldis hollandlastele väga ning meid oodatakse lahkelt vastuvisiidile Hollandisse juba järgmisel õppeaastal.

Tiit Salvan
direktor
Kiviõli I Keskkool

MÄRTSIKU AJALEHES TUTVUSTASIME MAIDLA KOOLI LASTEAEDADEST SONDA LASTEAIATEGEMISI, SEL KORRAL VEIDI MAIDLA JA ERRA ÕPPEKOHATEGEMISTEST.

Õnnetriinud kevadel

Esimised soojad kevadpäevad on Õnnetriinud elevile ajanud ja pead on ideedest punnis! Külvasime maitsetaimi, värvisime mune ja hakkame valmistuma kevadisteks pidustusteks. Talvel keetisime ja küpsetasime, sorteerisime hoolega prügi, taaskasutasime ja meisterdasime.

Nüüd aga tegime kevadise suurpuhastuse ja korraldasime taaskasutuslaada. Ühe kapinurka unustatud mänguasi on teise uus. Mida rohkem päikest ja sooja, seda rohkem saab aega õues veeta. Ja mida rohkem saab aega õues veeta, seda õnnelikumad me oleme! Laps vajab kasvamiseks päikest, vitamiine ja muidugi armastust. Päikest juba antakse, vitamiinid kasvavad aknalaua ja armastust jagub meil aastaringelt. Me kasvame koos!

Õnnetriinud õpetajad Gerli ja Jana

Foto: Õnnetriinud

Erasmus+ tegemised Kiviõli 1. keskkoolis

20.-25. märtsini 2023 võõrustasid Kiviõli 1. keskkooli noored Erasmus+ projekti „Ühinenud mitmekesisuses“ külastajaid Itaaliast, Hispaaniast ja Türgist. Tööplaan oli tihe. Esimesel päeval koolimajas projektitegevuste läbiviimisel õpiti mõistma stereotüüpide mõju meie mõtlemisele ja kuigi roosa särki päev oli ametlikult veebruaris, siis disainiti koos oma kiusamisvastase juhtlausega T-särk, vaadati esitlusi kuulsatest naistest, kes on meestekeskses maailmas kõrvale tõrjutud ning kuulati ülevaadet soolise statistikast kooliõpikutes. Näiteks ajalooõpikutes on ikka nii, et 85% nimedest, kes on XX sajandi olulisematest tegijatest loetletud, on mehed ja vaid 15% naised. Kohtumisel Marianne Mikko laiendati teemat ja leiti veel näiteid soolise võrdsuslikkuse poole liikumiste võimalustest – üle võiks vaadata tänavanimed, valimisnimekirjad, vähe naisi on tippjuhtide seas. Rollimängus oli võimalus rühmas esitada üleskutse soolise võrdsuslikkuse suuremaks tagamiseks ning Marianne Mikko hindas argumentide ja esinemise veenvust, sõnumi aktuaalsus ja pakkus välja oma ideid, et noorte hääl rohkem kõlada võiks.

Lisaks õppetegevustele külastati muuseumitunde. Näiteks Vabamu näitus naisliikumise ajalooos „Välja ahju tagant“ andis põhjaliku ülevaate kuulsamatest naistest Eesti ajaloos alates Lilli Suburgist kuni kaasaja võimekate naisteni nagu Mare Tralla. Näituse kujunduse üheks põnevaks osaks olid kunstnik Flo Kasearu skulptuurid ja kuraator Piret Karro andis noortele põhjaliku ülevaate erinevatest ajaloo perioodidest selles valdkonnas. Põnev ja ülevaatlik oli samuti ERMi näitus „Õige keha – vale keha“, kus tutvustati arusaamisi kehast ja suhtumist kehasse läbi sajandite saunast tänapäeva tippspordi ja balletini. Muidugi lustiti Ahaa keskuses ja Tallinna vanalinnas. Ida-Virumaa tuuril külastasime Narva kindlust ja ronisime Vaivara uue vaatetorni tippu saama ülevaade Ida-Virumaa eripärast.

Alati on osa nendest projektikohtumistest noorte suhtlemine, uute sõpradega oma elulaa-di jagamine. See on midagi, mis lubab uskuda, et kusagil kaugel on noored, kes kuulavad küll pisut erinevat muusikat ja räägivad emakeele-na itaalia, hispaania või kreeka keelt, aga kui kokku saadakse, siis jagatakse ühiseid väärtusi, proovitakse erinevaid toite, õpitakse tundma üksteise kultuuriruumi, tehakse nalja, leitakse see ühine, mis ei eralda, vaid seob.

Lahkumised on alati kurvad. On kallistused ja pisarad, õlale patsutused ja sellised sõnatud silmavaatamised küsimusega – kas kohtume veel? Lubati sõita külla ja kohtuda taas. Mai-kuus on kuuel noorel võimalus seda viimase

Fotod: Liispet Kilumets

projektikohtumise käigus ka realselt teha. Aitäh Erasmus+ programmile nende eriliste võimaluste eest. Aitäh julgetele vanematele, kes võtsid välismaa noored oma koju ja aitasid

nende nädala Eestis eriliseks muuta. Aitäh kolleegidele, kes toetasid ja kaasa löid.

Tiina Kilumets
projektijuht

Maidla lasteaia Rõõmupesa kirjutas luuletuse

Maidlas on üks tore maja ikka lapsi ootamas, kus sõbraga saab veeta aja ja toimetada, mängida. Rõõmsad lapsed Rõõmupesas, õnnelikud Õnnetriinud – siin on ikka palju teha, aeg see lendab tuulekiirul. See on lastel teine kodu – klotsid, autod ootamas. Numbrid vaja ära teha, tähed selgeks õppida. Kui väiksematel abi vaja, siis suurem annab abikäe. Lauldes ja ka sporti tehes ühiselt siin möödub päev. Päeva toimetused tehtud, märkamatuolt õhtu käes. Hommikul, kui kokku saame algab jälle tore päev! Lasteaed meil armas, lahe – ruumi jätkub veel ja veel. Uuel õppeaastal jälle sõpru juurde ootame!

Erra Linnupesa tegemised.

Rõõmupesa tööd ja tegevused.

KIK-i projekti „Biogaasi tehnoloogia ja vooluvee kasutamise“ praktiline õpe Lüganuse koolis

30. märtsil oli meil külas KVARK-i teadusteater. Õpilased jaotati kuueistkümneks tööühmeks ja juhendajate abil tuli neil valmistada vesirattad. Tööd valmisid täiesti igapäevastest materjalidest. Kasutada oli võimalik plastkarpe, jäätisepulki, joogitopse, lainepappi, CD-plaate ja puupulki. Kokku ühendati detailid teibi ja kuuma liimiga.

Kui vesirattad valmis, hakati neid töös proovima. Välja tuli selgitada, kelle agregaat on kõige suurema tööjõudlusega. Võistlus oli tasavägine. Kahe vooru tulemusena selgus, et kõige efektiivsemad olid Leila, Raneti ja Vladi meeskondade energiatootjad.

Päeva lõpus tõestasid KVARK-i liikmed Roodu jõe kaldal, et ka üsna väikese vesiratta jõul on võimalik taskulamp põlema saada ja isegi telefoni laadida. Nii et meie kooli õpilastel on nüüd varuplaan elektrikatkestuse korraks olemas.

Projekti teine pool nägi ette biogaasi tootmiseks vajaliku mudeli ehitamist ning selle tööle rakendamist. 6. aprillil olidki kohal Koksvere biometaanitehase gaasitootjad Ahto Oja ja Raini Toom OÜ-st Mõnus Minek. Kaasa toodi spetsiaalselt Lüganuse kooli jaoks komplekteeritud bio-

Kelle vesirattas töötab kõige paremini. Fotod: Laila Meister

Kohe algab töö.

Detailide mahalaadimine.

Biometaaniga agregaat.

metaani tootmise agregaadid detailid ning 8. ja 9. klassi õpilaste abil asuti minitehast monteerima. Vahepeal tutvustati 5. kuni 9. klassi õpilastele mudeli ehitust ja tööõpimõtet, seejärel suunduti taas välja, et gaasi tootma hakata. Tooraine oli meil omast käest võtta, sest energiat saab toota kooli sööklas tekkivatest biojäätmest, pargis niidetud rohust, raske pole muretseda ka loomasõnnikut. Esimene kogus gaasi oli valmis juba 24 tunniga.

Mudelile on paigaldatud ka väike gaasipliit, millel on võimalik toitu valmistada. Sellise väikese tehase abil toodetud ühest gaasikogusest jätkub, et terve tunni pannkooke küpsetada. Mai lõpus ongi kavas korraldada pannkoogipäev, kuhu kutsume ka Koksvere biometaanitehase esindajad.

Agregaat sai hellitusnimeks Jänes ja ta vajab iga päev toitu, et bakterid elus püsiks. Meeleldi sööb ta rasva, õli, jahu, kohvipakku, banaani- ja kartulikoori, siirupit ja vanu moose. Samas peab tooret hoolega valima, hallitanud kraam näiteks ei kõlba üldse. Tööprotsessil hoiavad silma peal õpetaja Toivo ja õpetaja Laila.

Tiina Sai
Õppealajuhataja

AS Kiviõli Soojus 50

50 aastat tagasi moodustati Kiviõlis tänane soojusettevõtte. Uute majade kiire ehitus oli kaasa toonud vajaduse ehitada soojatrasid, et neid soojaga varustada. Tasapisi likvideeriti ka väikesed katlamajad, mis varem töötasid põlevkiviõlil või kivisöel. 1985. aastal ühendati tehase soojuselektrijaam ka linna kaugküttevõrkudega. 1990. aastate alguses anti ettevõttele üle tehase elamufondi kuuluvad katlamajad ja soojatrasid. Samal ajal alustas ettevõtte ehitatavates Kohtla-Järve (Iidla ja Tammiku) linnaosades soojustrasside ja pumbajamade teenindamist. Ettevõtte töötajate arv ületas sel ajal 80 inimest.

Tootmise järkjärguline kaasaajamine ja soojustrasside rekonstrueerimine tõi kaasa hoolduspersonali viiekordse vähenemise. Ettevõtte tegutsemise ajal linnas likvideeriti 18 väikekatlamaja ja rajati 12 km soojatrasse, millest 73% on juba rekonstrueeritud. See parandas oluliselt linna ökoloogilist olukorda ja puhtust.

AS Kiviõli Soojus muutis korduvalt nime ja alluvust (Kohtla-Järve, Kiviõli, Tallinn, taas Kiviõli ja nüüd Lüganuse vald). Väga rasked ajad olid seotud ka subsideeritud juhtimiselt kaasaegsele juhtimisele üleminekuga, linna põhiettevõtete pankrotistumisega, mis tõi kaasa elanike maksevõime languse ja arvu vähenemise, ettevõtte rahastamise puudumise jne.

Viimastel aastatel on ettevõtte

Esimene ettevõtte direktor Vello Jõesaar. Fotod: Kiviõli Soojus arhiiv

töö stabiliseerunud, kuid endiselt on palju lahendamata probleeme, mis on seotud hetkeolukorraga maailmas ja eelkõige energeetikasektoris. Ettevõtte on valmis edasiseks arenguks, et saavutada oma tarbijate katkematu soojusenergiaga varustamine, arvestades tänapäevaseid tingimusi ja energegiaturu eesmäärke. Võimatu on

mitte hinnata abi linna soojahinna hoidmisel Eesti ühel madalaimal tasemel tänu ühistööle Kiviõli Keemiatööstusega.

Suur tänu töötajatele, kes andsid oma jõu ja energia ettevõttes töötamiseks aastateks, samuti kõikidele töötajatele, kes varem selle töös ja arendamisel kaasa löid. Soovin kõigile edu, tervist, rahu ja optimismi.

Erlised tänud töötajatele, kes on ettevõttes töötanud üle 20 aasta: Imbi Vassiljeva, Nadežda Levanjuk, Ljubov Malinovskaja, Angelika Toomel, Juri Spirin, Helgi Kriisa, Ilona Uus, Vera Rebane, Ülle Anger, Vjatšeslav Jelisjejenkov, Nikolai Ahonen, Grigori Gaponenko, Rein Kukeste.

Vladimir Tšikul
Juhatuse liige

Katlamaja koos esimese kontoriga (haagises), 1974.

Fotod: kultuurikeskus

Vokaalstuudio Otrada 10

15. aprillil toimus Kiviõli rahvamajas vokaalstuudio Otrada traditsiooniline kevadkontsert, millega tähistati oma 10. juubelit. Otrada juhendajaks on Galina Kaurla. Kontsert oli üles ehitatud väga mitmekesise kavaga – sisaldas nii lüürilisi laule kui sütitava rütmiga lugusid. Osa lugusid lauldi koos, kuid publikut rõõmustas ka solist Jelena Rehokainen esiinemine ning lavaesinemised solist Iljalt, kes olid koos Diagona õhtujuhid.

Pärast kontserti oli kohalviibijatel võimalus õn-

nitleda kogukonna poolt tunnustatud artiste. Lüganuse vallavalitsuse poolt olid kollektiivi õnnitlemas volikogu esimees Dmitri Dmitrijevi, volikogu liige Irina Minina ja abivallavanem Max Kaur.

Soovime vokaalstuudiole uusi loomingulisi õnnestumisi, säravaid esitusi ja tugevat aplausi!

Lüganuse Kultuurikeskus

Lükkame ümber – 10 müüti jäätmete sorteerimise kohta

1 Sorteerimine on mõttetu, sest kõik jäätmed kallatakse nagunii autosse ühtekokku.

Üks peamisi põhjuseid, miks on tekkinud arvamus, et tuleb üks auto ja kallab kõik jäätmed kokku, on kahekambriliste veokite kasutamine. See on veok, mis eest või küljelt vaadatuna paistab tavalise jäätmeveokina, ent tagaosas on näha sein, mis eraldab erinevad jäätmeliigid teineteisest. Nii saab ühe autoga koguda kokku näiteks nii biojätmed kui vana-paberi.

2 Sorteerimine on mõttetu, sest lõpuks läheb kõik ikka põletamisele või prügilasse.

Kinnitame, et Ragn-Sells suunab kõik enda poolt kokku kogutud sorteeritud materjalid ringlusse. Biojätmed, vanapaber, klaas ning metall moodustavad kodusest jäätmevoost umbes 60% ja nende ringlusse suunamine on üsna lihtne. Plastide maailm on tõepoolest keerulisem, kuid ka seal on umbes 1/3 plastest üsna kergesti ringlusse suunatavad. Täna kogutavast segapakendimassist suudab Ragn-Sells ligi 50% ringlusse suunata.

3 Sorteerimine on mõttetu, sest naaber ei sorteer ja mina üksi ei saa luua mingit muutust

Üksikisiku panus võib tunduda igikestva moraalse dilemmana, kuid meie usume, et oma käitumisega oleme eeskujuks teistele ja endalt tuleks küsida: kui kõik käituksid nii nagu mina, siis millised oleksid tagajärjed? Materjalide ringluses on kliimaneutraalsuse saavutamisel väga oluline osa, sest hinnanguliselt 45% maailma CO2 emissioonist on seotud materjalitööstusega. Sekundaarsete materjalide laialdane kasutuselevõtt aitaks neid emissioone vähendada 30-50%, sest sekundaarsete materjalide

ümbertöötlemine tekitab sõltuvalt materjaliliigist 40-90% vähem CO2-te, kui samade materjalide tootmine looduslikest toormaterjalidest.

4 Sorteerimine pole vajalik, sest kõik jäätmed sorteeritakse sorteerimisliinil nagunii üle.

Segaolmejätmeid ei sorteerita küsil maailmas, sest see on kallis ja väga madala väärtusloomega. Parimal juhul on segaprügist võimalik välja võtta vaid metalle ja natuke plastest Miks? Kujutage ette konteinerit, kus on segamini piimapakid, mähkmed, toidujäätmed, biojätmed ja vanapaber – see moodustab kokku niivõrd määratud massi, et materjale on teineteist pea võimatu eristada ja suurem osa sellest muutub täiesti taaskasutuskõlbmatuks. Isegi kui kunagi on robotid, mis suudaks materjale üksteisest eraldada, on see materjal niivõrd määratud, et selle puhastamiseks kulutatakse rohkem vett, energiat ja kemikaale kui mõistlik on.

5 Kui panen puhtad pakendid eraldi kotiga olmejätmete konteinerisse, siis autojuht võtab minu pakendid sealt enne autosse kallamist

välja.

Ikka juhtub, et inimesed on hoolikad ja sorteerivad, kuid panevad siis sorteeritud pakendid olmejätmete konteinerisse kõige peale, lootuses, et autojuht need sealt ära võtab. Paraku kõik mis on segaolmejätmete konteineris, läheb põletamisele

6 Sorteerimine on keeruline, võtab liiga palju aega ja ruumi ning tekitab tuppa ebameeldivad lõhnad.

Iga uus asi nõuab esmalt pisut aega, et see harjumuseks muutuks ning tekitab esiti kindlasti küsimusi.

Keerulisus ja ajakulu. Enamik jäätmeid kipub majapidamises korduma ning kui täna sa veel ei tea, kuhu mahlapakki panna, siis juba järgmisel või ülejäämisel korral ei pea sa selle üle enam mõtlema. Sorteerimise lihtsustamiseks oleme arendanud spetsiaalse sorteerimist lihtsustava äpi RagnCycle.

Ruumipuudus. On tõsi, et ühe mahuti asendamine 3-5 mahutiga nõuab pisut rohkem ruumi. Siiski, kuna sorteerimine on muutumas ülemaailmseks normiks, ei päde see täna enam argumendina. Mõned nipid! Sorteerides jäätmeid liigiti saad olmejätmete mahuti väiksema vastu va-

hetada ja selle arvelt ruumi ka pakendijätmete kogumiseks. Biojätmete kogumiseks on olemas stiilseid lahendusi, mida kasvõi köögikapi peal hoida. Vanapaber kogu paberkotti.

Lõhnad taas. Seda kardetakse enamasti biojätmete sorteerimisega, aga ka nt pakendite puhul. Tegelikult – viies biojätmeid regulaarselt välja, kogudes neid kinnisesse mahutisse ja pakendeid loputades – võib jäätmete sorteerimine ebameeldivaid lõhnu hoopis ära hoida.

7 Pakendite loputamine on vee ja energia raiskamine

Pakendeid ei pea pesema rohke vee ja nõudepesuvahendiga. Valdavalt piisab kui pakendid lihtsalt tühjaks kallata ja neid ei peagi loputama (nt piimapakk). Mõningate toiduainete puhul on siiski soovitatav väheste veega pakend enne läbi loputada (nt keefiri- või jogurtipakk).

Kui pakend on aga niivõrd määratud, et seda väheste veega puhastada ei anna (nt kohupiima kilepakend), siis on see tõepoolest mõistlikum panna olmejätmete hulka. Tugevalt määratud pakendid pakendikonteineris rikuva ära ülejäänud puhtad pakendid ning konteineri sisu ei saa enam taaskasutada

8 Biojätmeid võib konteinerisse panna tavalise kilekotiga

Ei. Parim, mida teha saad, on panna biojätmed konteinerisse lahtiselt ja kilekott olmejätmetesse. Kasutada võib komposteeruvaid või paberist kotte. Kindlasti ei tohi jäätmeid konteinerisse panna tavalises kilekotis (sest see ei lagune) ega läbipaistmatus/mustas kotis (tekib kahtlus, et tegu on olmejätmetega ning neid ei võeta kaasa).

9 Jäätmete sorteerimine on jäätmevedaja väljamõeldud petuskeem, et rohkem raha enda tasku panna.

Jäätmete sorteerimine on ühelt poolt imelihtne ja teisalt erakordselt oluline panus, mida iga inimene saab teha, et vältida üha süvenevat keskkonnakriisi. Kuidas? Viimased aastakümned on inimkond võtnud asjade tegemiseks loodusest materjale (puitu, vett, mineraale jm), mille varud hakkavad täna otsakorrale jõudma. Selleks, et planeet ja ökosüsteemid täielikult kokku ei variseks, peame leidma alternatiivseid viise looduslike materjalide asendamiseks ja üheks väljapääsuks on justnimelt jäätmete sorteerimine. Jätkeusutlik elukeskkond on vajalik igapähele meist ja seetõttu tuleks igapähele panustada ka selle hoidmisse. Täna rohkem kui eales varem.

10 Kodune sorteerimine on ülekohtune, sest miks peaksin mina jäätmevedaja eest töö ära tegema.

Jäätmete sorteerimine tekkekohtal on tegelikult esimene samm. Pärast konteineri tühjendamist tuuakse taaskasutatavad materjalid (paber ja pakendid) Ragn-Selli sorteerimiskeskusesse, kus liini peal käivad materjalidest üle ka meie tublid sorteerijad. Alles seejärel saadame materjalid ümbertöötlemisse.

Ragn-Sells AS

LIIGITI KOGUMINE ON LIHTNE

PAKENDID					
KLAASPAKEND	PLAST- JA METALLPAKEND, JOOGIKARTONG	PAPP- JA PABERPAKEND	BIOJÄÄTMED	VANAPABER	SEGA-OLMEJÄÄTMED
Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Eemadada korgid ja kaaned, sildid võivad jääda.	Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Jäta korgid-kaaned peale.	Voldi suured papist pakendid kokku või rebi tükkideks, nii võtavad nad vähem ruumi. Veendu, et materjal on puhas ja kuiv.	Biojätmed pane konteinerisse lahtiselt, paberkotis või täielikult biolaguneva ja komposteeruva kotiga.	Kogu paber ja kartong muudest jäätmetest eraldi ka siis, kui teie majal pole selleks konteinerit. Vanapaber pane konteinerisse lahtiselt.	Kogu pakendi- ja toidujätmed eraldi ja segaolmejätmete hulk väheneb märgatavalt!
SOBIB - Karastus- ja alkohoolsete jookide pudelid - Moospurgid - Toiduainete purgid	- Kilekotid ja pakkekile - Toote ümber olnud penoplast - Kosmeetika- ja hooldustoodete ning tarbekaupade pakendid - Leiva ja saia kotid, singi ja juustu pakendid - Salatikarbid - Konservikarbid - Alumiiniumpurgid - Metallkorgid ja -kaaned - Piima- ja piimatoodete, mahla- ning veinipakendid	- Pappkastid ja -karbid - Paberkotid - Pakkepaber - Kleplintidega pappkastid	- Riknenud toit ja toidujätmed - Tahked riknenud puu- ja köögiviljad, nende koored - Liha- ja kalajätmed, kalaluud - Muna- ja pähklikoored - Pabermassist munarestid - Majapidamisepaber - Pabersalvrätid - Kohvipaks, paberfiltrid - Lõikelilled, ilma potita toataimed	- Ajalehed, ajakirjad - Kataloogid ja reklaammaterjalid - Töövihikud, paberist ja kartongist kaustikud - Trükiga ja puhas kirja- ning joonistusmaterjal - Kontoripaber - Papp - Jõupaber - Kileaknata ümbrikud - Vanad raamatud (kõvade kaanteta)	- Jätmed, mille liigiti kogumine pole korraldatud - Kassiliiv, rasvane ja raskesti puhastatav pakend, mähkmed, hügieenisidemed, kosmeetika, küpsetuspaber, foolium, jahtunud tuhk, tolmuimeja tolmuott, suured kondid, näritud näts, kummist esemed - Hõõgniidiga lambipirnid, CD-plaadid, tühjad ja katkised pastakad, tühjad viidikad - Katkised kruusid ja taldrikud - Kasutuskõlbmatud jalanõud, riided ja mänguasjad
EI SOBI - Akna- leht- ja peegelklaas - Valguslambid ja elektripirnid - Keraamika, kristall ja portselan (nt toidunõud, vaasid jne) - Kuumuskindel klaas (nt ahjukindlad toidunõud)	- Küpsetuspaber - Toodet sisaldav pakend - Plastist mänguasjad - Kodukeemia, liimi-, värvi- ja teisi ohtlikke aineid sisaldavaid pakendeid - Mähkmed, hügieenisidemed, kondoomid - Pandimärgisega pudelid - Plastist ja kummist tooted, mis ei ole pakendid - Ehitusmaterjalid	- Määratud/vettinud paber ja papp (nt pitsakarp) - Pehmepaber (nt tualett-paber) - Ajalehed, ajakirjad, raamatud - Koopia- või joonistusmaterjal - Fooliumi või kilet sisaldav paber, papp, kartong (nt mahlapakid, raamatukaaned) - Munakarbid - Tapeet	- Tavalised kilekotid, toidupakendid - Kassiliiv, tuhk, suitsukonid - Vedelad toidujäätmed, toiduõli, suured kondid - Kiletatud või vahatatud pinnaga või kileaknaga paberkotid - Küpsetuspaber - Vanad ravimid - Mähkmed, hügieenisidemed - Tolmuimejakotid - Kunstlilled, küünlad - Lille- ja salatipotid	- Määratud või vettinud paber ja papp - Majapidamisepaber - Kasutatud pabernõud - Kopeeripaber - Kleepsildid, teibid - Foolium, võipaber - Kommipaberid, jäätisepaberid - Tapeet, lamineeritud või kiletatud paber - Tetrapakid, munakarbid - Kõik, mis sisaldab materjale peale paberi ja kartongi	- Toidujätmed, puhtad pakendid - Värvijäätmed, ravimid, tule- ja plahvatusohtlikud jäätmed, patareid, akud, kodumasinad, elektroonika - Ehitusjäätmed, ajajätmed - Vedelad jäätmed (näiteks kasutatud toiduõli) - Suuremõõtmelised jäätmed, mööbel, peegel, vaibad, madratsid - Ained ja esemed, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu võivad ohustada mahutit, veokit või vedajat

VAATA LISAINFOT KUHUVIA.EE

Poksiklubi uudised

10.-12. märts toimusid Tallinnas Eesti meistri-võistlused poks vanuseklassis U-15 ja U-17. Kiviõli linnast osales kolm poksijat. Alla 15-aastaste kategoorias osalesid Nikol Svirodova ja Matvei Andreenkov. Alla 17-aastaste vanusekategoorias osales kolmekordne Eesti meister Elisabeth Kiškel.

Poodiumi kõrgeimale astmele astusid kõik meie poksijad, kes saavutasid kolm esimest kohta.

9. – 12. märts toimus Riias AIBA 4th Riga Ladies Boxing Cup 2023 raames traditsiooniline naiste turniir kõikides vanusekategooriates. Turniiril osalesid sportlased 22 riigist. Poksiklubist Kiviõli esines 19-aastaste kategoorias Tatjana Vinogradova. Viimases lahingus kaotas Tatjana Tšehhi tüdrukule ja võitis hõbeda.

Lähiajal peetakse mitmeid rahvusvahelisi turniire, millest plaanivad osa võtta ka Kiviõli poksijad.

Vladimir Tšurkin
Treener

Foto: Kiviõli poksiklubi

Taekwondo

SK Idablokki noored sportlased osalesid Leedu Open 2023 võistlustel, kus saavutasid 1. koha meeskondlikus arvestuses ning töid koju 13

kuldmedalit, 8 hõbemedalit ja 13 pronksmedalit. Stefani Nikolajeva oli seekord kohtunikuks

kaasas, kuna tuli just suurtelt Belgia G1 võistlustelt, kus saavutas 5. koha.

SK Idablokk

Foto: SK Idablokk

Eesti Jalgpalli Liidu 2023 meistrivõistlused uuel kunstmuru staadionil Viru 25

02.05.2023 kell 17.00 U19 ELIITLIIGA ESILIIGA
U-19 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - U-19 LÄÄNEMAA JK / FC HIIUMAA ÜM

06.05.2023 kell 11.00 U11 I ALAGRUPP KIVIÕLI FC ALLIANCE (13) - JK TABASALU (13)

10.05.2023 kell 19.00 ESILIIGA
IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE – FC ELVA

14.05.2023 kell 12.30 ESILIIGA
IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - PAIDE LINNAMEESKOND U21

16.05.2023 kell 17.00 U19 ELIITLIIGA ESILIIGA
U-19 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - U-19 JK NARVA TRANS

20.05.2023 kell 12.00 U14 II LIIGA KIVIÕLI FC ALLIANCE (10) - TALLINNA FC FLORA VALGED (10)

20.05.2023 kell 19.30 IV LIIGA PÜSSI SK / KJ FC JÄRVE ÜM - KRISTIINE JK

21.05.2023 kell 11.00 U11 I ALAGRUPP KIVIÕLI FC ALLIANCE (13) - TAPAVALLA SPORDIKOOL (13)

26.05.2023 kell 19.30 IV LIIGA PÜSSI SK / KJ FC JÄRVE ÜM - PÕHJA-TALLINNA JK VOLTA II / JK ARSENAL ÜM

27.05.2023 kell 12.00 U14 II LIIGA KIVIÕLI FC ALLIANCE (10) - JÕHVI FC PHOENIX / JK NOOVA ÜM (10)

28.05.2023 kell 11.00 U11 I ALAGRUPP KIVIÕLI FC ALLIANCE (13) - MAARDU LM JK (13)

29.05.2023 kell 19.00 ESILIIGA
IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - TALLINNA FCI LEVADIA U21

30.05.2023 kell 17.00 U19 ELIITLIIGA ESILIIGA
U-19 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - U-19 PÄRNU JK VAPRUS

Ida-Virumaa jooksusari

IDA-VIRUMAA JOOKSUSARI 2023

15.04	KINDRALI JOOKS
06.05	LÜGANUSE RAHVAJOOKS
28.05	KOHTLA-JÄRVE PARGIJOOKS
17.06	ÜMBER KUREMÄE KLOOSTRI JOOKS
15.07	MÄETAGUSE KAHE MÕISA JOOKS
08.09	TOILA RAHVAJOOKS
16.09	JÕHVI RAHVAJOOKS

Info ja registreerimine: WWW.SPORTIV.EE

IDA-VIRUMAA JOOKSUSARI

Teeme ära 2023

Sel aastal toimub üle-eestiline Teeme Ära talgupäev 6. mail, kuid talguid saab korraldada ka enne ja pärast maikuu esimest laupäeva. Kõik asutused ja inimesed on kutsutud oma talguid kirja panema talguveebi www.teemeara.ee, et need kajastuksid ühisel talgukaardil.

Tänavu on Teeme Ära talgupäeva raames tähelepanu all kolm põhiteemat:

KELDRITE KORRASTAMINE JA SEADMINE VARJUMIS-KOHTADEKS

Kutsume üles korraastama keldreid prahist ning tarbetust kraamist. Puhtad ja hästi ligipääsetavad keldruruumid aitavad vähendada hoonete tuleohtu ning on võimalikus hädaolukorras ka esmaseks varjumispaigaks. Lisainfo: teemeara.ee/tahlepanu-all/keldrid-korda

ELURIKKUSE LOOMINE KOOLIDE ÜMBRUSESSE JA NOORTEPEOLE

Elurikkuse püsimisse saab panustada igaüks, maast madalast. XIII noorte laulu- ja tantsupeo juhtnõttega „Püha on maa“ innustame koole üle Eesti märkama enda ümber elurikkust ja seda talgupäeva raames juurde looma. Loe lähemalt siit: teemeara.ee/tahlepanu-all/koolide-ja-noortepeo-elurikkus

SAUNADE KORRASTAMINE

Saunatalgud maal ja linnas toovad tähelepanu saunade heakorrale ja ohutusele, et nii meie oma pere ja sõprade kui ka kogukonna ja külaliste iga saunaskäik

oleks alati tervistav ja turvaline. Vaata lisa siit: teemeara.ee/tahlepanu-all/saunad-korda

Siinkohal kutsume kõiki korraldatavaid talguid märkima ka talguveebi aadressil www.teemeara.ee See tagab esindatuse üle-eestilisel talgukaardil ja on heaks infoallikaks elanike teavitamisel. Talguid kirja pannes saavad osalejad registreeruda ühisel veebilehel või saate märkida, et talguliste grupp on juba koos.

Teeme Ära talgupäeva eesmärk on edendada eestimaalaste aktiivset eluhoiakut ja tugevdada kohalikke kogukondi, suurendades aasta-aastalt inimeste harjumust ise oma elukeskkonna heaks ühiselt käed külge panna. Igas maakonnas tegutseb vabatahtlik talgupäeva koordinaator, kelle kontaktid leiab siit: teemeara.ee/kontakt/maakondlikud-koordinaatorid

Kogu info ja abimaterjalid talgupäeva ettevalmistamiseks leiab Teeme Ära talgupäeva kodulehelt www.teemeara.ee.

6. mail toimuvat Teeme Ära talgupäeva korraldavad Eestimaa Looduse Fond, Eesti Külaliikumine Kodukant ja nende ümber koondunud võrgustik. Toetajate ja partneritena lõövad kaasa Siseministeerium, Päästeamet, Sigrid Rausing Trust, Dentsu, Bauhof, Nordic Hotel Forum, Schneider Electric, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, Eesti Maaturism jt.

Henrik Raave
Teeme Ära talgupäeva eestvedaja

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke ja nende vanemaid!

Timur Zvonkov 23.03.2023
Kärt Astrid Sildnik 18.03.2023

Õnnitleme aprillikuu juubilare ja sünnipäevalapsi!

94 Valentina Rodionova	85 Aleksandr Redjolkina Juta Šerstnjova Haldi Aarlaid
92 Vladimir Efanov	80 Naima Männard Asta Jalast Kiira Oselin Aino Salk
91 Laine Juurismaa Ljubov Sadovskaja Ragneta Nuia	75 Mihhail Rõbalko Ülo Maastik Jüri Malva Vladimir Nikiforov
90 Kalju Laur Vilma Filatova Erika Rohumäe	

Lüganuse vallalehes õnnitletakse väärikasse ikka jõudnud vallakodanikke (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta). Palume vallalehe toimetust teavitada telefonil 332 5840, 512 4398 või e-posti teel viivan.pall@lyganuse.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

MÄLESTAME LAHKUNUD VALLAELANIKKE

Ahto Paavo	16.06.1948-29.03.2023
Heinrich Johanson	29.01.1946 – 08.04.2023

13. MAI 2023
KELL 16.00
SONDA RAHVAMAJAS

EMADEPÄEVA KONTSERT
"ISE TEHTUD,
HÄSTI TEHTUD"

TANTSU- JA LAULURÖÖMU JAGAVAD
RAHVAMAJA TÄIDLEJATE PERE
JA
LASTEAIJA MUDILASED

24. MAI 2023
KELL 18.00
SONDA RAHVAMAJA
TUUNINGUKAMBER
KOOSTÖÖS
SILVAKAISU OÜ-ga

TEEMA:
"MINI LILLEPOTT"
VALA, DISAINI JA ISTUTA

REGISTREERIMINE:
karmen.korts@lyganuse.ee

OSALUSTASU 5 EURO

1. MAI KELL 14.00 SONDA RAHVAMAJAS

"Mari Põld - kuldseid käed"

Mari on puudutanud nii mõndagi hinge.
Tema enda hinges oli aga eriline koht kunstil
ja käsitööl.
Avame oma armsa ema loomingut näituse, mis
jääb avatuks maikuu lõpuni.

Kevadkontsert
"Oleme koos"
Lüganuse Rahvamajas
20. mail kell 15.00

Esinevad:
Lüganuse segakoor,
Minnid-Mannid,
Lüganuse kapell

EAKATE
TANTSUPÄEV
28. mail kell 14.00
Lüganuse külaplatsil

Külla tulevad maakonna
eakate tantsurühmad,
toimub kontsert ja simman.

Tantsuks mängivad
Kaarin ja Jaanus.

Avatud on puhvet!

TULE VEEDA MEIEGA TORE
PÄRASTLÕUNA!

TÄHISTAME
RAHVUSVAHELIST
TANTSUPÄEVA
2. MAIL 2023 KELL 18.00-19.00
KIVIÖLI LINNAVÄLJAKUL

TANTSIME EESTI
PÄRIMUSTANTSE

KAASA LÕOVAD LÜGANUSE VALLA
TANTSIJAD NING PILLIMÄNGIJAD!

Tule vaatama, tule
tantsima!

Kevadehõngulised
käsitöö õpitoad

13.05 kell 12.00
Lüganuse Rahvamajas

Valge Unenäopüüdja
Juhendab Kati Orro
Grupi suurus 5-10 inimest
Hind: 25€, lisatasu eest
poolväärikividest pärlid

21.05 kell 12.00
Maidla Rahvamajas

Kaunis šokolaaditasku
Juhendab Kairi Orro
Grupi suurus vähemalt 5 inimest
Hind: 15€, lisatasu eest
metallist kaunistused

Lisainfo ja registreerimine töötubadesse
maris.kriisa@lyganuse.ee

LÜGANUSE KULTUURIKESKUS

1. mai, kell 14.00, Sonda rahvamaja
Käsitöönäituse „Mari Põld - kuldseid käed“ avamine.
1. mai, kell 12.00, Lüganuse rahvamaja
Näitus „Minu erinevad maailmad“, autor Heli Saar.
2. mai, kell 18.00, Kiviõli linnaväljak
Rahvusvahelise tantsupäeva tähistamine.
13. mai, kell 12.00, Lüganuse rahvamaja
Käsitöö õpituba Valge unenäopüüdja.
Osalustasu 25 eurot.
13. mai, kell 14.00, Lüganuse kirik
Emadepäeva kontsert-jumalateenistus.
Elina Nechayeva (sopran), Andrei Bogach (tenor), Auli Teppo (klaver).
13. mai, kell 16.00, Sonda rahvamaja
Emadepäevale pühendatud kontsert „Ise tehtud, hästi tehtud“
20. mai, kell 15.00, Lüganuse rahvamaja
Lõpetame hooaja, kontserdiga esinevad rahvamaja
kollektiivid.
21. mai, kell 12.00, Maidla rahvamaja
Käsitöö õpituba - Kaunis šokolaaditasku.
Osalustasu 15 eurot.
24. mai, kell 18.00, Sonda rahvamaja
Tuuningukamber. Teema - minilillepott.
Osalustasu 5 eurot.
27. mai, kell 14.00, Kiviõli kiigeplats
Kiviõli linnapäev.
28. mai, kell 14.00, Lüganuse külaplats
Virumaa eakate tantsupäeva kontsert ja simman.

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNENE KOGUDUS

7. mai, kell 11.00, Lüganuse kirik
Ülestõusmisaja 5. pühapäev
13. mai, kell 14.00, Lüganuse kirik
Emadepäeva Kontsert
Elina Nechayeva - sopran, Andrei Bogach -
tenor, Auli Teppo - klaver.
14. mai, kell 11.00, Lüganuse kirik
Ülestõusmisaja 6. pühapäev
18. mai, kell 18.00, Lüganuse kirik
Kristuse taevaminemise püha palvus
21. mai, kell 11.00, Lüganuse kirik
Ülestõusmisaja 7. pühapäev
28. mai, kell 11.00, Lüganuse kirik
Nelipüha jumalateenistus
- Koguduse kantselei avatud:**
Esmaspäeval 10.00-14.00, neljapäeval 16.00-18.00
Pühapäeval üks tund enne ja pärast teenistust.
Muul ajal kokkuleppel telefonidel +372 337 4249,
+372 502 6774.